

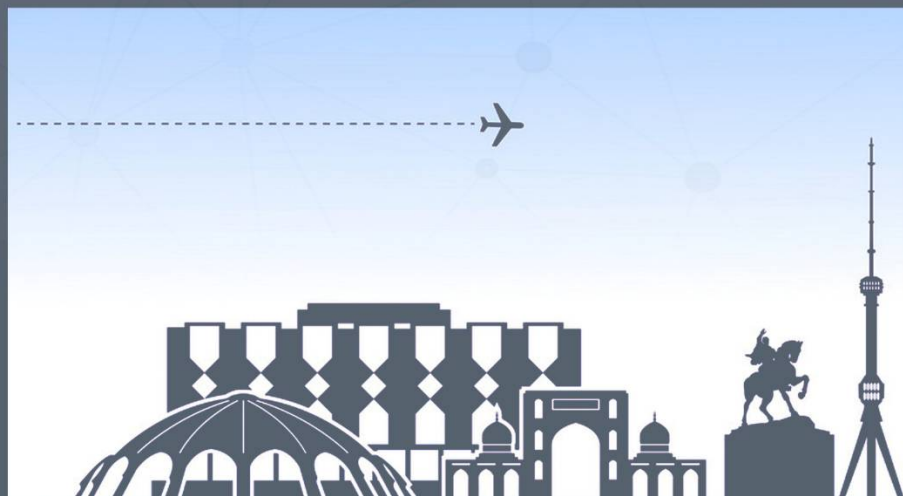

AKADEMIYA
GOOGLE

RAQAMLI OB'KT
IDENTIFIKATORI

O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI,
IJTIMOIY FANLAR FAKULTETI BINOSI
"SOTSIOLOGIYA" KAFEDRASI

ZAMONAVIY DUNYONING IJTIMOIY MANZARASI VA JAMIYAT TUZILMALARI TRANSFORMATSIYASI

 <https://doi.org/10.5281/zenodo.8032420>

Chop
etilgan sana:
2023-yil 20-may

KONFERENSIYA QUYIDAGI YO'NALISHLAR BO'YICHA FAOLIYAT YURITADI:

1. ZAMONAVIY IJTIMOIY VOQE'LIKNING O'ZIGA XOSLIGI VA ZAMONAVIY JAMIYAT DINAMIKASINI ANIQLASH
2. MINTAQAHOLISI QADRIYATLARINING DINAMIKASI
3. MINTAQANING IJTIMOIY-IQTISODIY MAYDONI: AN'ANALAR VA INNOVATSIYALAR
4. ZAMONAVIY DUNYO IJTIMOIY MANZARASINING TRANSFORMATSIYALASHUVI

XALQARO ILMIIY-AMALIIY KONFERENSIYA | ONLINE ZOOM PLATFORMA MATERIALLAR TO'PLAMI

TOSHKENT
2023-YIL 25-MAY

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VA XORIJIY OLIY TA'LIM MUASSASALARI
PROFESSOR-O'QITUVCHILARI, YOSH TADQIQOTCHILAR, DOKTORANTLAR,
MAGISTRANTLAR VA IQTIDORLI TALABALAR

[HTTPS://NUU.UZ](https://nuu.uz)

OLY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI
IJTIMOIY FANLAR FAKULTETI
SOTSILOGIYA KAFEDRASI
"IJTIMOIY FIKR" RESPUBLIKA JAMOATCHILIK FIKRINI O'RGANISH MARKAZI

ZAMONAVIY DUNYONING IJTIMOIY MANZARASI VA JAMIYAT TUZILMALARI TRANSFORMATSIYASI

xalqaro ilmiy-amaliy konferentsiyasi
(Toshkent, 25-may 2023-yil)
MATERIALLAR TO'PLAMI

2-BO'LIM

TOSHKENT-2023

KONFERENSIYANING TASHKILY QO'MITASI

Mas'ul muharrir:

Kholbekov Abdugani Jumanazarovich
sotsiologiya fanlari doktori, professor (Toshkent, O'zbekiston)

KONFERENSIYA TAXRIRY KENGASHI

Jiyanmuratova Gulnoz Sherbutayevna

sotsiologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Sabirova Umida Farxadovna

sotsiologiya fanlari doktori, dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Alikariyeva A'loxon Nuriddinovna

sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Xusanova Xayriniso Tayirovna

sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Axmedova Feruza Medetovna

sotsiologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Kalanova Sabohat Muradovna

sotsiologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Mirzaxmedov Xurshid Abdirashidovich

sotsiologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) v.b. dotsenti (Namangan, O'zbekiston)

Xaydarova Xilola Xislatovna

O'zMU doktoranti (Toshkent, O'zbekiston)

Ahmedova Mohinur Nu'monovna

O'zMU doktoranti (Toshkent, O'zbekiston)

DIZAYNER

@tadqiqotdesign (Namangan, O'zbekiston)

«Zamonaviy dunyoning ijtimoiy manzarasi va jamiyat tuzilmalari transformatsiyasi» mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferentsiya materiallar to'plami (Toshkent sh., 25-may 2023.) / mas'ul muh. A.J. Kholbekov - Toshkent: O'zMU, 2023. – 204 b.

MAQOLADA KELITIRILGAN DALILLARNING TO'G'RILIGI UCHUN MUALLIF MAS'ULDIR | АВТОР НЕСЕТ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА ДОСТОВЕРНОСТЬ ФАКТОВ ИЗЛОЖЕННЫХ В СТАТЬЕ

при котором наблюдается падение индивидуальной эффективности в ходе совместной деятельности в группе. Ошибочно полагать, что в процессе коллектив тянется за лучшим сотрудником, поскольку на практике группа выстраивается по самому низко результативному ее члену, так как производительность всей системы зависит от самого слабого элемента.

Избежать этой проблемы можно с помощью командообразования, что дает возможность группировать задачи таким образом, чтобы сотрудники изначально были объединены общей целью, но независимы в рамках отведенной роли. Это позволяет объединить потребность человека в социализации и обеспечить при этом эффективность персональной работы. К тому же единство идеи и чувство сопричастности не дают членам команды осознанно снизить уровень качества выполняемой работы или отказаться от нее.

Литература:

1. Рахманалиева А.А., Романович О.Г. Тимбилдинг и его задачи // Известия Иссык-кульского форума бухгалтеров и аудиторов стран центральной Азии. 2017. - №1(16). - С.72-77.
2. Мясникова С.В. Социальные аспекты КСО в российской практике управления персоналом: перспективы и реалии: коллективная монография по результатам Международного научного интернет-симпозиума «Научные ответы на вызовы современности», 16-23 февраля 2016. – Одесса, 2016. – С.52-86.
3. Халина А.А. Командообразование как процесс и технология в организационном управлении / А.А.Халина. // Концепт. – 2015. – №9. – С.152-160.
4. Фролов С.С. Социология организаций: Учебник / С.С.Фролов. – М.: Гардарики, 2001. – 126 с.
5. Рахманалиева А.А. Методика разработки и проведения программ тимбилдинга по дисциплине «Тем-Менеджмент»: Учебно-методическое пособие для студентов IV курса программы «Управление Малым Бизнесом». – Бишкек: КРСУ, 2015. – С. 11-15.
6. Рахманалиева А.А. Тимбилдинг и его задачи / А.А.Рахманалиева, О.Г.Романович // Известия Иссыккульского форума бухгалтеров и аудиторов стран Центральной Азии. – 2017 – № 1-2(16). – С. 72-77.
7. Фролов С.С. Социология организаций: Учебник / С.С.Фролов. – М.: Гардарики, 2001. – 121с.
8. Akramov Kh. Social capital as a factor of improving the quality of life. 2023. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7975645>
9. Alikariyev N. Assessment of the socio-economic development of the Republic of Uzbekistan in the conditions of digitalization. 2023. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7975325>
10. Sabirova U. International experiences of higher education quality assessment. 2023. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7975632>

 <https://doi.org/10.5281/zenodo.8057718>

YOSHLAR IJTIMOYIY-SIYOSIY FAOLLIGINI OSHIRISH – USTUVOR VAZIFA

Jiyanmuratova Gulnoz

Sots.f.f.d. (PhD), dotsent

O‘zbekiston Milliy universiteti, Toshkent, O‘zbekiston

e-mail: g.jiyanmuratova@nuu.uz

Nurqulov Bunyod

Magistrant. O‘zbekiston Milliy universiteti, Toshkent, O‘zbekiston

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekistonda yoshlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish masalalari davlat siyosatining ustuvor vazifalaridan biri ekanligi asoslangan. Mustaqillik yillarida

O‘zbekistonda yoshlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish borasida qabul qilingan me‘yoriy-huquqiy baza tahlil etilgan.

Kalit so‘zlar: Yoshlar, ijtimoiy-siyosiy faollik, yoshlar ijtimoiy-siyosiy faolligi, yoshlarga oid davlat siyosati, Konstitutsiya, qonun, farmon, qaror, konsepsiya, strategiya.

INCREASING THE SOCIAL AND POLITICAL ACTIVITY OF YOUTH IS A PRIORITY TASK

Dzhiyanmuratova Gulnoz

PhD in Sociology, associate professor

National University of Uzbekistan, Tashkent, Uzbekistan

e-mail: g.jiyanmuratova@nuu.uz

Nurkulov Bunyod

Master’s student

National University of Uzbekistan, Tashkent, Uzbekistan

Abstract: In this article, it is based on the fact that the issues of increasing the socio-political activity of young people in Uzbekistan are one of the priority tasks of the state policy. In the years of independence, the legal framework adopted in Uzbekistan for increasing the socio-political activity of young people is analyzed.

Key words: Youth, socio-political activity, youth socio-political activity, youth state policy, Constitution, law, decree, decision, concept, strategy.

Mamlakatimizda kuchli fuqarolik jamiyati va huquqiy demokratik davlat barpo etish maqsadi yolida ko‘plab ishlar amalga oshirildi va oshirilmoqda. Albatta, ushbu ezgu maqsadlarga erishishni mamalakatimiz aholisining yarmidan ko‘pini tashkil etuvchi yoshlar ishtirokisiz tasavvur etib bo‘lmaydi. Zero, Prezident Sh.M.Mirziyoyev bu haqda to‘xtalar ekan, quyidagilarni alohida ta’kidlagan edi: “Biz mamlakatimizda qanday dastur va rejalar qabul qilsak, ularning barchasida umidimiz, kelajagimiz bo‘lgan yoshlarimiz manfaatlarini alohida hisobga olmoqdamiz” [1].

Shuni qayd etib o‘tish joiz-ki, fuqarolik jamiyati yuksak fazilatlarga ega bo‘lgan insonlar jamiyati hisoblanadi. Fuqarolik jamiyatida qonunlar ustuvorligi ta’minlanadi, inson huquq va erkinliklari qaror topadi, siyosiy partiyalar va institutlar, mafkura va fikrlarning xilma-xilligi ta’minlanadi, insonga uning iqtisodiy, siyosiy va madaniy hayoti shakllarini erkin tanlash kafotlatlanadi, fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlarining mavqei yuksak bo‘ladi. Mamlakatning har bir fuqarosi fuqarolik institutlari faoliyatida keng ishtirok etadi va ular orqali siyosiy, ijtimoiy, iqtisodiy, ma’naviy va huquqiy jihatdan o‘z ehtiyojlarini qondiradi. Fuqarolik jamiyatida davlat va uning organlari faoliyati ustidan fuqarolarning jamoatchilik nazorati o‘rnatiladi. Shu ma’noda, 2018-yilning 12-aprel kuni qabul qilingan O‘zbekiston Respublikasining “Jamoatchilik nazorati to‘g‘risida”gi O‘RQ-474-son Qonuni [2] fuqarolik jamiyatining huquqiy asoslaridan biri hisoblanadi. Shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 4-martdagi PF-6181-sonli Farmoni bilan 2021-2025-yillarda fuqarolik jamiyatini rivojlantirish Konsepsiyasi [3] tasdiqlangan bo‘lib, uning maqsadi mamlakatimizda erkin fuqarolik jamiyatini yanada rivojlantirish, inson huquqlari va qonuniy manfaatlarini, demokratik qadriyatlarni himoya qilish, aholining siyosiy madaniyati va huquqiy ongini oshirish, davlat organlari va nodavlat notijorat tashkilotlari o‘rtasida ijtimoiy sheriklik munosabatlarini hamda dolzarb masalalarni hal etishda hamkorligini kuchaytirish, respublikada barcha sohalarida amalga oshirilayotgan islohotlarda nodavlat notijorat tashkilotlarining tashabbuskorligi va faolligini oshirish hisoblanadi.

Ijtimoiy-siyosiy faollikning shakllanishida eng muhim huquqiy asos va omil – bu O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasidir. Ushbu fundamental hujjat demokratik jamiyatimizning rivojlanishi, fuqarolik jamiyatini shakllanishi va takomillashishining qonuniy kafolatidir.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlis palatalarining “O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi to‘g‘risida”gi Konstitutsiyaviy qonun loyihasi bo‘yicha referendum o‘tkazish

to'g'risida qarori asosida joriy yilning 30-aprel kuni referendum o'tkazilib, 1-maydan e'tiboran yangi tahrirdagi Konstitutsiya kuchga kirdi. Bu mamlakatimiz ijtimoiy-siyosiy hayotida muhim voqea bo'ldi, chunki konstitutsiyaviy qonun loyihasini tayyorlash jarayoni bir necha bosqichda amalga oshirildi. Uni shakllantirish va tayyorlashda BMT, YEXHT, SHHT, YEI, Turkiy davlatlar tashkiloti va boshqa xalqaro tuzilmalar tomonidan qabul qilingan 400 dan ziyod xalqaro hujjat, 190 ga yaqin mamlakat konstitutsiyasi puxta o'rganildi va chuqur tahlil qilindi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga o'zgartirishlar kiritish bo'yicha takliflarni shakllantirish va tashkiliy chora-tadbirlarni amalga oshirish yuzasidan Konstitutsiyaviy komissiya tuzilib, fuqarolardan takliflar olindi. Mazkur komissiya takliflarni o'rganib chiqqanidan so'ng Konstitutsiyaviy qonun loyihasi shakllantirilib, umumxalq muhokamasiga qo'yildi. Bundan tashqari, loyiha bir necha bor turli darajada muhokama qilindi, 10 ga yaqin xalqaro ekspertizadan o'tkazilib, xorijlik mutaxassislar tomonidan qo'llab-quvvatlandi. Konstitutsiyaviy qonun loyihasi yuzasidan 220 mingdan ortiq taklif kelib tushgan bo'lsa, shundan ularning 60%dan ortig'i bevosita yoshlar tomonidan berilganligi qayd etildi. Ushbu takliflarning har to'rttadan bittasi loyihadan joy olganligi e'tirof etildi. Yangi tahrirdagi Konstitutsiyada yoshlar masalasiga alohida e'tibor qaratilgan. Bu, albatta, bejiz emas, chunki yuqorida qayd etganimizdek, O'zbekiston – yoshlar mamlakati, aholimizning 18 milliondan ortig'ini yoshlar tashkil etadi.

Yangi tahrirdagi Konstitutsiyaning XIV bobi "Oila, bolalar va yoshlar" deb nomlangan. Mazkur bobning 79-moddasi bevosita yoshlarga bag'ishlangan bo'lib, unda "Davlat yoshlarning shaxsiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy, ekologik huquqlari himoya qilinishini ta'minlaydi, ularning jamiyat va davlat hayotida faol ishtirok etishini rag'batlantiradi. Davlat yoshlarning intellektual, ijodiy, jismoniy va axloqiy jihatdan shakllanishi hamda rivojlanishi uchun, ularning ta'lim olishga, sog'lig'ini saqlashga, uy-joyga, ishga joylashishga, bandlik va dam olishga bo'lgan huquqlarini amalga oshirish uchun shart-sharoitlar yaratadi", deyilgan [4]. Ko'rinib turganidek, yoshlarning shaxsiy, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy, ekologik huquqlarini himoya qilish, jamiyat va davlat hayotida faol ishtirok etishi, o'z haq-huquqlarini amalga oshirishi uchun shart-sharoit yaratish, ularga ma'naviy, intellektual, ijodiy, jismoniy va axloqiy jihatdan rivojlanishiga sharoit yaratish hamda bandligini ta'minlash majburiyatini davlat o'z zimmasiga olmoqda. Bu esa, o'z navbatida, yoshlarimizga rag'bat berish barobarida, hayotda o'z salohiyatini to'laqonli namoyon etishiga imkoniyat yaratadi.

Mamlakatimiz mustaqilligining dastlabki yillaridanoq yoshlar haqida qayg'urilgan, ularning zamon talablari darajasida ta'lim-tarbiya olishi, vatanparvar bo'lishi, salomatligini mustahkamlashi, o'z kuchi, bilim va salohiyatini namoyon etishi uchun barcha shart-sharoitlar yaratilgan va yaratilmoqda. Zero, intellektual salohiyatini yuqori, dunyoqarashi keng, mustaqil fikrlaydigan va ijtimoiy jihatdan faol avlodni voyaga yetkazish va tarbiyalash davlatimiz siyosatining ustuvor yunalishlaridan biri hisoblanadi. Barcha islohotlar negizida qonuniy sharoitlar bo'lishi lozim. Mamlakatimizda yoshlarni huquq va manfaatlarini himoya qilish, ularga zarur shart-sharoitlar va imkoniyatlarni yaratish borasida mustahkam huquqiy baza mavjud. U yildan-yilga zamon talablariga hamohang ravishda takomillashtirib borilmoqda. Xususan, O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi, "Ta'lim to'g'risida"gi yangi tahrirdagi qonunlari, yoshlar masalasiga oid Prezident farmonlari, qarorlari hamda "O'zbekiston yoshlari – 2030" konsepsiyasi yoshlarimizga zamonaviy standartlar asosida ta'lim-tarbiya berish, ularning iqtidorini yuzaga chiqarish, ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Mamlakatimizda davlat hokimiyati, boshqaruv organlari, yoshlar tashkilotlarining samarali faoliyatlari tashkil etilmoqda. Yoshlarni qo'llab-quvvatlashda, ularning huquq va erkinliklarini himoya qilish kafolatlarini ta'minlashda O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining o'rni bugungi kunda juda sezilarli hisoblanadi. Uning quyi – Qonunchilik Palatasida "Yoshlar Parlamenti" tashkil etilganligi ham yoshlarga bo'lgan diqqat-e'tiborning yorqin ifodasidir. Xususan, dunyo aholisining yarmidan ko'pini 30 yoshgacha bo'lgan insonlar tashkil etsa-da, butun dunyo bo'yicha yosh deputatlarning ulushi 2,6 foizga ham yetmasligi, O'zbekistonda esa bu ko'rsatkich 6 foizni tashkil etishi xorijiy ekspertlar tomonidan ham ijobiy baholandi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktabrdagi PF-5847-sonli Farmoni bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasi oliy

ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasida [5] ma'naviy-ma'rifiy va tarbiyaviy ishlar ta'sirchanligini oshirish bo'yicha amalga oshirilishi belgilangan tadbirlar qatorida yoshlarning qonun hujjatlari mazmun-mohiyatidan xabardorligi, huquqiy ongi va madaniyatini rivojlantirish, ularda sog'lom turmush tarziga rioya etish, inson huquqlari, gender tengligi, tinchlikparvarlik va millatlararo totuvlik, vijdon erkinligi, barcha millat va elatlarning tillari, urf-odatlar va an'analarini hurmat qilish kabi umuminsoniy qadriyatlar bilan birga milliy-axloqiy qadriyatlarni kamol toptirish, ijtimoiy-siyosiy va iqtisodiy faollik, mustahkam fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish masalasi alohida qayd etilgan.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 18-yanvardagi 23-son qaroriga muvofiq tasdiqlangan O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatini 2025-yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasida [6] esa yoshlarning jamoat tashkilotlari va siyosiy partiyalardagi faolligi va ishtiroki sust darajada ekanligi qayd etilib, ularning saylov jarayonlari, siyosiy partiyalarning yoshlar qanotlari faoliyatidagi ishtiroki holati bu boradagi ishlarni yanada kuchaytirishni taqozo etishiga alohida e'tibor qaratilgan. Mazkur konsepsiyaning 4-bobida yoshlarga oid davlat siyosatining 11-ustuvor yo'nalishi sifatida yoshlar jamoat tashkiloti, siyosiy partiyalarining yoshlar qanotlari faoliyatini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan maqsadli dasturlarni amalga oshirish; yoshlarning siyosiy ongini oshirish, ularning siyosiy jarayonlardagi faol ishtirokini qo'llab-quvvatlash vazifalari alohida qayd etilgan.

Xulosa o'rnida qayd etib o'tish lozim-ki, yoshlarning ijtimoiy-siyosiy faolligi, ya'ni jamiyat hayotida faol bo'lishi kelajakka ishonch tuyg'usi asosida shakllanadi. O'zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligi huzuridagi Yoshlar muammolarini o'rganish va istiqbolli kadrlarni tayyorlash instituti tomonidan O'zbekiston yoshlarining davlat va nodavlat tashkilotlar hamda fuqarolik jamiyatining boshqa institutlariga nisbatan ishonch darajasini o'rganish bo'yicha 2021-yil iyun oyida o'tkazilgan tadqiqot natijalariga ko'ra, respondentlar tomonidan yuqori ishonch darajasi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti (64,8%) va uning Administratsiyasiga (35,6%) nisbatan bildirilgan [7]. Bu mamlakatimizda yoshlarga oid davlat siyosati strategiyasi to'g'ri tanlanganligi va yoshlar tomonidan e'tirof etilayotganligini namoyon etadi.

Adabiyotlar:

1. Prezident Shavkat Mirziyoyevning O'zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining 27 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi nutqi // Xalq so'zi, 2018-yil, 1-sentabr. №180-181.
2. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 13.04.2018-y., 03/18/474/1062-son.
3. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 04.03.2021-y., 06/21/6181/0182-son.
4. Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 01.05.2023-y., 03/23/837/0241-son.
5. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 09.10.2019-y., 06/19/5847/3887-son.
6. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 19.01.2021-y., 09/21/23/0056-son.
7. Ёшлар ва ишонч. Ўзбекистондаги ҳолат таҳлили. 2021йил июнь.
8. Фарфиев Б.А. Ёшларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги // Ёшлар муаммолари ва уларнинг ечими: III Респ. илм.-амал. анж. мат. – Тошкент, 2003.
9. Жиянмуратова Г.Ш. Ўзбекистонда фуқаролик жамияти шароитида ёшлар ижтимоий-сиёсий фаоллиги динамикаси // Журнал социальных исследований. – 2020. – Т. 3. – №. 1.
10. Seitov A. Life orientations of the youth of Uzbekistan // Bulletin of Science and Practice, 2018, 4(11). – С. 467-475.
11. Isropilov M. Mechanisms of increasing social activity of youth in uzbekistan. 2023. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7975726>.
12. Dzhiyanmuratova G. Youth social activity is a priority direction of state policy. 2023. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7975654>.

 <https://doi.org/10.5281/zenodo.8057720>

YOSHLAR MA'NAVIYATINI SHAKLLANTIRISHDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI VA OILA HAMKORLIGI

Axmedova Feruza

Sots.f.n.(PhD), dotsent

O'zbekiston Milliy universiteti, Toshkent, O'zbekiston

Annatsiya: Maqolada oliy ta'lim jarayonini isloh qilishda yangicha yondashuvlar joriy etilishi, unda jadallashtirilgan texnologiyalar va texnika, usullar va vositalarni o'quv jarayonida qo'llashligi, kasbiy kompetensiyalar tarkibini kreativ fikrlash elementi asosida kengaytirish, ta'lim-tarbiya jarayonlarida mavjud an'anaviy o'qitish metodlari hamda umumiy mahorat yo'nalishlarini yangilangan integrativlik orqali aks ettirish va qo'llashning ahamiyati kabi dolzarb masalalarga qaratilgan.

Kalit so'zlar: Ta'lim, tarbiya, kompetensiya, bilim, mutaxassis, texnika, texnologiya, usul.

COOPERATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS AND FAMILY IN FORMING THE SPIRITUALITY OF YOUTH

Akhmedova Feruza

PhD in sociology, associate professor

National University of Uzbekistan, Tashkent, Uzbekistan

Abstract: The article introduces new approaches to the reform of the higher education process, in which accelerated technologies and techniques, methods and use of tools in the educational process, professional composition of competencies expansion, education based on the element of creative thinking. Traditional teaching methods available in the fields and general skill reflecting directions through renewed integrativeness and focused on topical issues such as the importance of application.

Keywords: Education, upbringing, competence, knowledge, expert, technique, technology, method

O'zbekiston Respublikasida kadrlar tayyorlash tizimi hukumatning doimiy e'tiborida bo'lib kelayotgan sohalaridan biri hisoblanadi. Birinchi Prezident I.A.Karimov ta'biri bilan aytganda "buyuk maqsadlarimizga, ezgu niyatlarimizga erishishimiz, jamiyatimizning yangilanishi, hayotimizning taraqqiyoti va istiqboli amalga oshirilayotgan islohotlarimiz, rejalarimizning samarasi taqdiri – bularning barchasi, avvalambor, zamon talablariga javob beradigan yuqori malakali, ongli mutaxassis kadrlar tayyorlash muammosi bilan chambarchas bog'liq". Shu boisdan, har doim mamlakatimizda islohotlarning asosiy komponentlaridan biri – aynan kadrlar tayyorlash tizimi bo'lib kelgan. O'zbekiston Respublikasining 1997-yilda qabul qilingan "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni hamda "Kadrlar tayyorlash" Milliy dasturlarida ushbu ustuvorlik o'zining yaqqol ifodasini topgan. Mazkur hujjatlarda keltirilganidek, oliy ta'lim tizimi "hayot talablariga qarab tashkil qilinishi" lozim.

O'zbekiston Respublikasi mustaqillikni qo'lga kiritgach, o'z hayotining barcha sohalarini sifat jihatidan yangilash, dunyoviy demokratik davlat va bozor iqtisodiyotiga asoslangan fuqarolik jamiyatini barpo etish yo'lidan bormoqdaki, ushbu buyuk maqsadlarni amalga oshirish uchun jamiyat barcha a'zolarining, ayniqsa, respublika aholisining yarmidan ko'pini tashkil qiladigan yoshlarning kuch-g'ayratini safarbar etish talab qilinadi. Biroq bu jarayon o'z-o'zidan sodir bo'lmaydi. Jamiyat yoshlar qay tarzda shakllanayotganiga hech qachon befarq bo'lmagan. Mamlakatimiz siyosatida jamiyatning yuksak ma'naviyatga hamda ma'rifatli insonni shakllantirishga tayanishi alohida o'rin tutadi. Uchinchi ming yillikning birinchi navbatdagi vazifasi – yangi avlodni shakllantirish masalasini

MUNDARIJA | СОДЕРЖАНИЕ | CONTENT

I-SHO'BA. MINTAQA AHOLISI QADRIYATLARINING DINAMIKASI

MEHRNING IJTIMOIIY MUNOSABATLARNI POZITIV TRANSFORMATSIYALASH IMKONIYATLARI.....	6
Karimov Bobir	
HARBIY SOTSILOGIYA: SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	9
Xaydarov Abror, Mirjavxarova Farida	
SHAHAR EKOTIZIMINI BOSHQARISHDA KOPENGAGEN TAJRIBASI.....	13
Kalonov Komil, Xaydarova Xilola	
КОМАНДООБРАЗОВАНИЕ КАК ПРОЦЕСС В КОЛЛЕКТИВЕ ОРГАНИЗАЦИИ.....	16
Сабинова Умида, Хусанбаева Диёра	
YOSHLAR IJTIMOIIY-SIYOSIIY FAOLLIGINI OSHIRISH – USTUVOR VAZIFA.....	18
Jiyanmuratova Gulnoz, Nurqulov Bunyod	
YOSHLAR MA'NAVIYATINI SHAKLLANTIRISHDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI VA OILA HAMKORLIGI.....	22
Axmedova Feruza	
O'ZBEKISTONDA IJTIMOIIY HIMOYA SOHASINING INSTITUTSIONAL O'ZGARISHI.....	25
Xushvaqova Nargiza	
RAQAMLI JAMIYATDA INTERNET KOMMUNIKATSIYALARINING JAMOATCHILIK FIKRIGA TA'SIRI.....	28
Burxanov Xusniddin	
ZAMONAVIIY IJTIMOIIY VOQELIKNI AKS ETTIRISHDA AHOLINI RO'YXATGA OLIISH VA UNING SAVOLNOMA SHAKLLARINING O'RNI.....	32
Yeshniyazov Djamshid	
O'ZBEKISTONDA YAQIN TARIXDA MIGRATSIYA JARAYONLARI KECHISHINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	35
Axmedova Dildora	
СОЦИАЛЬНОЕ ПРОИСХОЖДЕНИЕ В ОБРЕТЕНИИ ВЫСОКОГО СТАТУСА В ОБЩЕСТВЕ.....	37
Аликаримов Нуриддин, Халикова Сахобат	
JAMIYATDAGI IJTIMOIIY STRATALARNING TARIXIIY TALQINI.....	40
Bekmurodov Hasan	
MIGRATSIYA OQIMIGA TORTUVCHI VA ITARUVCHI FAKTORLARNING TA'SIRI.....	42
Ahmedova Shahnozaxon	
YOSH RAHBARLARDA BOSHQARUV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI.....	44
Hakimova Anora	
ZAMONAVIIY DUNYONING IJTIMOIIY MANZARASI VA JAMIYAT TUZILMALARI TRANSFORMATSIYASI.....	46
G'ofurov Otabek	
TA'LIM MUASSASALARIDA IJTIMOIIY FAOLLIK KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH – MUHIM MASALA.....	49
G'oyibov Elyor	
СОЦИАЛЬНАЯ ИЕРАРХИЯ И СОЦИАЛЬНАЯ МОБИЛЬНОСТЬ: КАК СОЦИАЛЬНЫЙ СТАТУС ОПРЕДЕЛЯЕТ ВОЗМОЖНОСТИ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	52
Турсунов Диёр	

II-SHO'BA. MINTAQA AHOLISI QADRIYATLARINING DINAMIKASI

KEKSAYISH FENOMENI: QADRIYATLARDAGI O'ZGARISHLAR.....	56
Eryigitova Lobar	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA YOSHLAR IJTIMOIIYLASHUVI VA DUNYOQARASHI SHAKLLANISHIDA DINIIY OMILNING ROLI.....	60
Xaydarov Abror, Sotvoldiev Asqarali Shuhrat o'g'li	

VYETNAM QADRIYATLARINING O'ZGARISHI VA XOTIN-QIZLARINING IJTIMOYIY HOLATI.....	62
Nurullayeva U.N.	
YANGI O'ZBEKISTON – IJTIMOYIY DAVLAT.....	66
Ibragimov Jahongir, Ablakulova Sitara	
JAMIYATDA XOTIN-QIZLAR MUHOFAZASI VA ULARGA BO'LGAN EHTIROM.....	70
Mirsagatova Dinara	
ИНФОРМАЦИОННЫЙ ДОСУГ СТУДЕНТОВ.....	75
Решетников Иван, Иноятов Саидакбархон	
NOGIRONLIGI BO'LGAN YOSHLARGA IJTIMOYIY XIZMATLAR KO'RSATISH TIZIMINI SHAKLLANISHINING XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI (G'ARBIY YEVIROPA VA AQSH MISOLIDA).....	78
Choriyeva Dilafruz	
MINTAQANING IJTIMOYIY-IQTISODIY MAYDONI: AN'ANALAR VA INNOVATSIYALAR...82	82
Ernazarov B.O., Sultonova O.A.	
«HAMKORLIK» TUSHUNCHASI VA UNING SIYOSIY TAVSIFI.....	85
Jaysanov Abduvahob	
SUBMADANIYATLAR VA ULARNING YOSHLAR ONGIGA TA'SIRI.....	88
Rashidova Shaxnoza	
MILLATNING ETNIK O'ZLIKNI ANGLASH JARAYONI.....	91
Кадирова Якитжан	
QADIMGI YUNON IJTIMOYIY-MADANIY TAFAKKURI AL-FOROBIY MA'NAVYIY-AXLOQIY TA'LIMOTI MANBAI SIFATIDA.....	94
Yusubov Jaloliddin	
O'RTA OSIYODAGI DAVLAT BOSHQARUVIGA DOIR SOTSIOLOGIK TA'LIMOTLAR TARIXI.....	97
Abdullayev Akmal	

III-SHO'BA. MINTAQANING IJTIMOYIY-IQTISODIY MAYDONI: AN'ANALAR VA INNOVATSIYALAR

KEKSA AYOLLARNING SALOMATLIGI VA O'Z SOG'LIG'INI QADRLASH DARAJASI.....	100
Xodjayev Sobir	
HUQUQBUZARLIK VA JINOYATCHILIKNI OLDINI OLISHDA JAMOATCHILIK FIKRINING AFFILIATIV IMKONIYATLARI.....	104
Shokirov Sh.	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ASOSIY KAPITALGA XORIJIY INVESTITSIYA VA KREDITLAR.....	108
Saparov Kuatbay	
YANGI O'ZBEKISTONDA YOSHLAR O'RTASIDA RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL JIHLTLARI.....	110
Hamzayev Bekzod	
РАЗВИТИЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ КОРИДОРОВ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ УЗБЕКИСТАНА.....	113
Катгакулова Наргиза	
YANGI O'ZBEKISTONDA YOSHLAR IJTIMOYIY KAPITALINI YUKSALTIRISH.....	116
Astanov Axunjon	
DAVLAT BOSHQARUVIDA INSON QADRINI YUKSALTIRISHNING IJTIMOYIY MEKANIZMLARI.....	118
A'zamova Kumush	
IJTIMOYIY KAPITALINI YOSHLAR TURMUSH SIFATIGA TA'SIRI.....	120
Bozorova O'lmasxon	
МОТИВАЦИЯ И СТИМУЛИРОВАНИЕ ПЕРСОНАЛА В ТРУДОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ....	123
Аликареева Аълохон, Убайдуллаева Камилла	
BANDLIK VA MEHNAT FAOLIYATINI TADQIQ ETISH BORASIDAGI NAZARIYALARNING TARIXIY ASOSLARI.....	125
Fayzillayeva Visola	

OILAVIY NIZOLARNI HAL QILISHDA MEDIATORLIK FAOLIYATINING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	129
Teshayev Doniyor	
СУИЦИДАЛЬНОЕ ПОВЕДЕНИЕ КАК ОБЪЕКТ ИЗУЧЕНИЯ СОЦИОЛОГИИ.....	133
Султанова Феруза	
ZAMONAVIY JAMIYAT SHAROITIDA IJODKOR YOSHLAR SOTSIAL QIYOFASINING O'ZIGA XOS SHAKLLARI.....	136
Dulanboeva Oygul	
IJTIMOIIY TARMOQLARDA YOSHLAR AXBOROT PSIXOLOGIK XAVFSIZLIGIGA TAHDIDLAR.....	139
Erkinov Javohir	

IV-SHO'BA. ZAMONAVIY DUNYO IJTIMOIIY MANZARASINING TRANSFORMATSIYALASHUVI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI MUTAXASSISI BILAN O'QUV MARKAZLARI FAOLIYATI BO'YICHA SUHBAT VA UNING NATIJALARI XUSUSIDA.....	142
Kalanov Komil, Asamova Umida	
THE TRANSFORMATION OF BRITISH FOREIGN POLICY AFTER LEAVING THE EUROPEAN UNION.....	145
Rasulova Gavhar	
ZAMONAVIY DUNYODA RESPUBLIKANING AGRAR SOHASIDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISLOHOT NATIJALARINING STATISTIK TAHLILI.....	148
Berdiqulov Qobil	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHISI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHDA YUMSHOQ KO'NIKMALARNING AHAMIYATI.....	151
Mannanova Nilufar	
IJTIMOIIY BOSHQARUVDA IDENTIKLIK VA BOSHQARUV MODELLARI.....	153
Musurmanov N.A.	
YANGI O'ZBEKISTONDA JAMOAT XAVFSIZLIGI TIZIMINI TASHKIL ETILISHINING SOTSIOLOGIK JIHATLARI.....	157
Kaxarova Nilufar	
IBN SINO ILMIY MEROSI – IJTIMOIIY TARAQQIYOT UCHUN MUHIM MANBA SIFATIDA.....	159
Adilova Rayxon	
FAROSAT SO'ZINING SHARQ MANBALARIDAGI LUG'AVIY TALQINI.....	161
Raximbayeva Oftobxon	
ОСОБЕННОСТИ ИЗУЧЕНИЯ ДЕЛИКВЕНТНОГО ПОВЕДЕНИЯ.....	163
Талипов Сухроб	
JAMOAVIY ONGGA TA'SIR MEKANIZMLARI TASNIFI.....	166
Saidova Maftunaxon	
IJTIMOIIY ISHCHI KASBI.....	169
Ibragimov Jahongir, Eshnazarova Madinaoy	
ВИЗУАЛЛИК ЛИНГВИСТИК КОДГА МУҚОБИЛ ТИЗИМ СИФАТИДА.....	171
Нажмиддинова Гулноза	
TALABALAR SIYOSIY MADANIYATINI OSHIRISHDA IJTIMOIIY ISHCHILARNING ROLI.....	173
Ibragimov Jahongir, Abduxoliqova Husniya	
O'ZBEK DAVLATCHILIGIDA IJTIMOIIY ISH VA IJTIMOIIY SIYOSAT AN'ANALARI.....	176
Ibragimov Jahongir, Nomozova Shoxsanam	
OMMAVIY NOROZILIK HARAKATLARINING KELIB CHIQISHIDA IJTIMOIIY TARMOQLARNING ROLI (XORIJ DAVLATLARI MISOLIDA).....	179
Xasanov Boburjon	
INTERNET-GLOBAL AXBOROT TARMOG'INING YOSHLAR HAYOTIGA KO'RSATGAN TA'SIRI.....	182
Hamrayeva Vasila	

«НАМКORLIK» TUSHUNCHASI VA UNING SIYOSIY TAVSIFI.....	184
Jaysanov Abduvahob	
AXBOROT MAYDONI YOSHLARNI IJTIMOIYLASHTIRISH OMILI SIFATIDA.....	187
Ahmedova Mohinur	
СПЕЦИФИКА ВЛИЯНИЯ ДЕТСКО-РОДИТЕЛЬСКИХ ОТНОШЕНИЙ НА ПРОЦЕСС СОЦИАЛИЗАЦИИ ДЕТЕЙ-СИРОТ.....	190
Туракулова Азиза	
ЗАМОНАВИЙ ТАРАҚҚИЁТДА ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ ИЖТИМОЙ ИДЕНТИФИКАЦИЯСИ.....	192
Абдирашид Мирзахмедов, Ашурали Азимов	
ТАЛАБА-ЁШЛАРНИ ИЛМЙ ТАДҚИҚОТ ИШЛАРИГА ЙЎНАЛТИРИШНИНГ ПЕДАГОГИК АСОСЛАРИ.....	197
Нодира Махмудовна Мухаммадиева	

«Zamonaviy dunyoning ijtimoiy manzarasi va jamiyat tuzilmalari transformatsiyasi» mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferentsiya materiallar to'plami (Toshkent sh., 25-may 2023.) / mas'ul muh. A.J. Kholbekov - Toshkent: O'zMU, 2023. – 204 b.

KONFERENSIYANING TASHKILY QO'MITASI

Mas'ul muharrir:

Kholbekov Abdugani Jumanazarovich
sotsiologiya fanlari doktori, professor (Toshkent, O'zbekiston)

KONFERENSIYA TAXRIRY KENGASHI

Jiyanmuratova Gulnoz Sherbutaevna

sotsiologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Sabirova Umida Farxadovna

sotsiologiya fanlari doktori, dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Alikariyeva A'loxon Nuriddinovna

sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Xusanova Xayriniso Tayirovna

sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Axmedova Feruza Medetovna

sotsiologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Kalanova Sabohat Muradovna

sotsiologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent (Toshkent, O'zbekiston)

Mirzaxmedov Xurshid Abdirashidovich

sotsiologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) v.b. dotsenti (Namangan, O'zbekiston)

Xaydarova Xilola Xislatovna

O'zMU doktoranti (Toshkent, O'zbekiston)

Ahmedova Mohinur Nu'monovna

O'zMU doktoranti (Toshkent, O'zbekiston)

DIZAYNER

@tadqiqotdesign (Namangan, O'zbekiston)